טז: כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים

. וידבר אדרן אל משה דן יהוה הקריבו את קַטֹּאתָם ואת עֹלָתם לפני יהוה ותקראנה אתי באלה ואֶאכֹלה חטאת היום היטב בעיני יהוה:
ויקרא י, יט

מוסף רש"י

אונן שאין אוכל. שלא יזמתה כאן אלא עבודה, וקדשים אסורין לאונן ק"ו מעכשיו הקל שאמרה הורה לא אלכלה כאוני ממני (יומא יא:). מפני אנינות נשרפה. רשלת אהרן שהיו אוננין ואסורין לאכול בקדשים, דכתיב לא אכלתי באוני ממנו, ואתו קדשים בק"ו ומעכשו (פסחים פב:). שלא יזמתה לאם אנינות לנו ביום (לקמן קא.):

שיטה מקובצת

נקבר מפני אנינות נשרפה. שלא היו לה אוכלין, וקפצר אנינות ליה לאוריתא. ומיהו לא ליף (יומא) כי ישמעאל (אוכלין) מיניה דיד לאו קרא אחרינא כי [כמאמר כרש"י ס"ק קמכרן] לשון אחרינא: **מפני אנינות נשרפה.** ופ"ת מיהו נדי בנעיפה מיהא דאתמר לעיל הא אחריבו אינו שפיר אשתרוף. [וי"ל דאין לאו קרא אחרינא הוי אמינא אחרינא אשתרוף לאו אמת באנינות עבדי הכי שפיר אשתרוף מ' כפ"ה. יל"ת בפרק התערובת מ' [כמאמר בתוס"ש ובוכן]. וי"ל בלא דמי לאמינת [ב] [בלא] אתר מטה בפיהוס אלא מתוך תשובתו של אהרן בדמי. אבל הן לא הוכח אם דמה כמיב בפיהוס אמתא בהדיא הא לו אם הוכח שפיר אשתרוף [תוספות בשבועות ח:]: שכן לא הותר שבללו. ופ"ת הרי הותר מכללו בנמה. וי"ל דהוא"ל יפה לא אתר מעולם אין זה הותר מכללו. דמכללו אמתא מתקום שנאתר וכפיה. והקשה הר"ר חיים הכן כו' [בכתוב בתוד"ה שקן]. וי"ל דס"ל מה לזר שכן לא הותר בנמה לגזר אתר מכולן שכן הותר מכללו בנמה לגזר [תוד"ה]: **אדא** בקר יחוסי בריבשב. לא בא רב תשבשת לתלוק על דברי רבי ישמעאל שהוא תנא. אלא תנא דבי רבי ישמעאל אתר דברי הקיצור אתיא מקל וחומר ולא אתר יותר, ופי' התלמוד לעיל הבעל מים (לו מאוגן) [ואוגן]. ורב מפרשינן פי' מיוחב. ויש לתמיה על הסוגיה, דלעיל אתר לתנא דבי ר' שמעאל קלתר זר מתוגן ובגמ' אמר דקאתר אוגן ויכיח, אלמא משעות ליה לאוגן מתלוק יותר מזה. ויכול פשיט אוגן מבעל מום חזר (אלא) [אלמא] שייט ליה דזר מתלוק יותר מאוגן. אתר מורי דתנא דלעיל מיירי לפי אותה שיטה דקיס לן דאוגן מתלוק בנדרה מקרא דהן הקריבו לו מן המקדש כי הא אחר שלא יצא כו', אבל זר לא נפקא לן מיירמו דלא מיירי כלל בזרות אלא בטומאה, והכא אתרי לפי אותה שיטה דזר מתלוק בעבודה מיירמו ולא נפקא לן אוגן לא מהן הקריבו אלא [מן]מן המקדש לא אלא [הר"ר]: **אדא** [בקיין בריבשב בו'. ופ"ת מה לריבשב שכן לא הותר בכללו במקדש אבל בס"ג בקרבן יחיד אתמר באוגן מ'. וי"ל דהוי פריכא כל דהי ופריכא כל דהי לא סדרינן על חדא מסדא [חולין דף קטו.]. ומיהו לכפוף דקתמר אתרא מיבשב ואתר מהגן קשה לאיתא למיפרך מה לשלא הבה שכהן שכן לא הותרו מכללן בנקבה. וי"ל דשם טומאה מיהא אשתרא ועוקף מיבשב ומטמא [הר"ר]: **אבל** בקרבן צבור מרצה. תימה הא מדמתיב הן הוים הקריבו תשמע מי אקרביה שפיר אשתרוף, הא הוים קרבן צבור הוי. וי"ל דאתר דתכלה מ"מ אינו נאכל דדיי לבא מן הדין [לבייום] כגון דטומאה בגרון לה ואתם אינו נאכל אש"ג דבכלה. ומיהו קשה דלא דמי לטומאה דהתם הא לאינו נאכל אייב משום דנטמא הנשר כשהוא ניצב בה אוכל אש"ג דתכלה הנשר (טמאה) [בטמא]. אבל בטנאים לא שייך למיתר הכי. לכך נראה דדבא סבר מפני טוחתה נשרפה ומה שלא אכלוה היום מפני שהיו אוננים ולא היו לה אוכלים. אבל יראי אם היו שם כהנים אלא היו אוננים היו מוחרים לאכול אף על פי שהאוננים הקריבה כיון דקרבן צבור הוה ומיהו עבודה דאונן נפקא ליה לרבא אלא יתלו עבודה ואסורא ליה לאוריתא לילה לאו דאוריתא הוה [הן] היום כדפי' לעיל. ותמע דאי נקבר אנינות לילה לאוריתא מ"כ היכא דאתר אנינות בטומאה. הא איכא למיפרך מה לטומאה שכן הותר מכללן אלא אמילא פסחים (תוד"ה): **רש"י** ד"ה יקבר כו' שבא עברתם אונן. בגיון. כלומר דעשיתם לשורפה על כך דאין בו אלא אזהרה: **תוד"ה** (מעמ' הקודם) קבר מפני הטומאה כו' דהוה דרשינן לקרא כי הכא דכתיבא לגבי הקטורת בפרק טבול יום היה ראוי לבוא לכאן קבר מפני הטומאה כו' דהוה דרשינן לקרא כי הכא דכתיבא לגבי הקטורת בפרק טבול יום היה ראוי לבוא לכאן קבר מפני הטומאה כו' דהוה דרשינן לקרא כי הכא דכתיבא לגבי הקטורת בפרק טבול יום היה ראוי לבוא לכאן קבר מפני הטומאה כו' **שבא עברתם** אונן. בגיון. כלומר דעשיתם לשורפה על כך דאין בו אלא אזהרה: **תוד"ה** (מעמ' הקודם) קבר מפני הטומאה כו' דהוה דרשינן לקרא כי הכא דכתיבא לגבי הקטורת בפרק טבול יום היה ראוי לבוא לכאן קבר מפני הטומאה כו' דהוה דרשינן לקרא כי הכא דכתיבא לגבי הקטורת בפרק טבול יום היה ראוי לבוא לכאן קבר מפני הטומאה כו' **דכתיב** להם שבא עברתם כו' וי"ל דעשיתם לשורפה כו' דאונן. הא איכא דקרבן לגבי הוה ומיהו עבודה דאונן נפקא ליה לרבא אלא יתלו עבודה דאונן ליה לאוריתא לילה לאו דאוריתא

מוסף רש"י

אונן שאין אוכל. שלא יזמתה כאן אלא עבודה, וקדשים אסורין לאונן ק"ו מעכשיו הקל שאמרה הורה לא אלכלה כאוני ממני (יומא יא:). מפני אנינות נשרפה. רשלת אהרן שהיו אוננין ואסורין לאכול בקדשים, דכתיב לא אכלתי באוני ממנו, ואתו קדשים בק"ו ומעכשו (פסחים פב:). שלא יזמתה לאם אנינות לנו ביום (לקמן קא.):

שיטה מקובצת

נקבר מפני אנינות נשרפה. שלא היו לה אוכלין, וקפצר אנינות ליה לאוריתא. ומיהו לא ליף (יומא) כי ישמעאל (אוכלין) מיניה דיד לאו קרא אחרינא כי [כמאמר כרש"י ס"ק קמכרן] לשון אחרינא: **מפני אנינות נשרפה.** ופ"ת מיהו נדי בנעיפה מיהא דאתמר לעיל הא אחריבו אינו שפיר אשתרוף. [וי"ל דאין לאו קרא אחרינא הוי אמינא אחרינא אשתרוף לאו אמת באנינות עבדי הכי שפיר אשתרוף מ' כפ"ה. יל"ת בפרק התערובת מ' [כמאמר בתוס"ש ובוכן]. וי"ל בלא דמי לאמינת [ב] [בלא] אתר מטה בפיהוס אלא מתוך תשובתו של אהרן בדמי. אבל הן לא הוכח אם דמה כמיב בפיהוס אמתא בהדיא הא לו אם הוכח שפיר אשתרוף [תוספות בשבועות ח:]: שכן לא הותר שבללו. ופ"ת הרי הותר מכללו בנמה. וי"ל דהוא"ל יפה לא אתר מעולם אין זה הותר מכללו. דמכללו אמתא מתקום שנאתר וכפיה. והקשה הר"ר חיים הכן כו' [בכתוב בתוד"ה שקן]. וי"ל דס"ל מה לזר שכן לא הותר בנמה לגזר אתר מכולן שכן הותר מכללו בנמה לגזר [תוד"ה]: **אדא** בקר יחוסי בריבשב. לא בא רב תשבשת לתלוק על דברי רבי ישמעאל שהוא תנא. אלא תנא דבי רבי ישמעאל אתר דברי הקיצור אתיא מקל וחומר ולא אתר יותר, ופי' התלמוד לעיל הבעל מים (לו מאוגן) [ואוגן]. ורב מפרשינן פי' מיוחב. ויש לתמיה על הסוגיה, דלעיל אתר לתנא דבי ר' שמעאל קלתר זר מתוגן ובגמ' אמר דקאתר אוגן ויכיח, אלמא משעות ליה לאוגן מתלוק יותר מזה. ויכול פשיט אוגן מבעל מום חזר (אלא) [אלמא] שייט ליה דזר מתלוק יותר מאוגן. אתר מורי דתנא דלעיל מיירי לפי אותה שיטה דקיס לן דאוגן מתלוק בנדרה מקרא דהן הקריבו לו מן המקדש כי הא אחר שלא יצא כו', אבל זר לא נפקא לן מיירמו דלא מיירי כלל בזרות אלא בטומאה, והכא אתרי לפי אותה שיטה דזר מתלוק בעבודה מיירמו ולא נפקא לן אוגן לא מהן הקריבו אלא [מן]מן המקדש לא אלא [הר"ר]: **אדא** [בקיין בריבשב בו'. ופ"ת מה לריבשב שכן לא הותר בכללו במקדש אבל בס"ג בקרבן יחיד אתמר באוגן מ'. וי"ל דהוי פריכא כל דהי ופריכא כל דהי לא סדרינן על חדא מסדא [חולין דף קטו.]. ומיהו לכפוף דקתמר אתרא מיבשב ואתר מהגן קשה לאיתא למיפרך מה לשלא הבה שכהן שכן לא הותרו מכללן בנקבה. וי"ל דשם טומאה מיהא אשתרא ועוקף מיבשב ומטמא [הר"ר]: **אבל** בקרבן צבור מרצה. תימה הא מדמתיב הן הוים הקריבו תשמע מי אקרביה שפיר אשתרוף, הא הוים קרבן צבור הוי. וי"ל דאתר דתכלה מ"מ אינו נאכל דדיי לבא מן הדין [לבייום] כגון דטומאה בגרון לה ואתם אינו נאכל אש"ג דבכלה. ומיהו קשה דלא דמי לטומאה דהתם הא לאינו נאכל אש"ג משום דנטמא הנשר כשהוא ניצב בה אוכל אש"ג דתכלה הנשר (טמאה) [בטמא]. אבל בטנאים לא שייך למיתר הכי. לכך נראה דדבא סבר מפני טוחתה נשרפה ומה שלא אכלוה היום מפני שהיו אוננים ולא היו לה אוכלים. אבל יראי אם היו שם כהנים אלא היו אוננים היו מוחרים לאכול אף על פי שהאוננים הקריבה כיון דקרבן צבור הוה ומיהו עבודה דאונן נפקא ליה לרבא אלא יתלו עבודה דאונן ליה לאוריתא לילה לאו דאוריתא

שיש בו אזהרה, ותלה הדבר בטעות לפי שיאל מפני מה אהרן מפני אנינות נשרפה. והשיב לו אהרן כי הן הקריבו בתמיה לגומר וכי הן שהיי הקריבו אונים בעבודה שהן מוזהרין בהקריב אונים והיו טועים, אני הקרבתי שאיני מוזהר ומזה לא היו טועים, אלא מפני שאין לה אוכלים בשרפה. לפס משה בתמיה הן הוא דמה, למה נאמר שהיה משה תולה הדבר בטעות אם לא היה פסול גמור, ומה שמע מהם שהיה סובר משה שהיו טועים. וכו"ר מתרצי הגי אמר דכתיב (ויקרא י, יח) הן לא הוכח לא דמה אל הקדש פנימה; אבל מתאבלו אותה בקודש, אלמא משמע הא אם הוכחה דמה לפנים תשובה בלילה, ולאו מתמת טעות אמר זה (תוד"ה ד"ה):

מסורת הש"ס

א) מום עובר (בכורות ל:): ב) הותרו מכללן (בכורות ובבא בתרא יא.): ג) ל"ל רבה (שבועות ח:): ד) יצא חילל (שבועות ח:): ה) לאו ק"ו הוה כל"ל (שבועות ח:) (הגהות הגר"א), תמנם בכה"י ובתוס' ובש"מ ד"ה מפני, כלפניו. וע"פ מה' כרש העמ' שכ' לאונן מחיל עבודה מקרא אחרינא: ו) ל"ל אדרבה (שבועות ח:): ז) בקרבן יחיד כל"ל (הגהות הגר"א): ח) בו כך (בתוס' ר"ה): ט) ל"ל חילל (רש"ש). ועפ"י רש"י יש לגרוס ומיהו לא יליף חילול מינה וכו': י) תנאי דהתם דרשי קראי לפי דבו' עבודה דילפינן מקרא אחרינא אבל וכו' אחרינא מהך קרא לא הוה כו' (צ"ק): יא) הוי לה אוכלין כל"ל (שבועות ח:). כ"ל הוי יכולין לאכול כל היום ולילה שלאחריו עד למחרתו והוי שורפין בו ביום כו' (צ"ק): יב) ביום ולכן תשרף בלא כל"ל (שבועות ח:): יג) הקרבתה ופסלתה (שבועות ח:): יד) נמי אמר להם שמא באנינות כל"ל (שבועות ח:): טו) ואמר לו אהרן וכו' הן הקריבו דאסורים לקריב אוננים אני שאני כה"ג הקרבתים שאין אנינות פוסלת בי כך פי' כו' (שבועות ח:): טז) דמה דמשמע הא אם הובא דמה פסולה. והיכי דריש ליה דלמא כו' כל"ל (שבועות ח:): יז) שמא עברת על האזהרה ונעשית כו' (שבועות ח:): יח) נדל"ל למשה להזכיר: יט) עון מתקן (שבועות ח:): כ) מכללו לפי שהותרו בבמה (שבועות ח:): כא) ל"ל האיומדין (שבועות ח:): כב) זו גי' בה"ז. וטה"ק גר' כפ"ר לאו דאוריתא. ועפ' מהרמ"ש ח"ב לתוד"ה שרפה: כג) בפ"מ נוסף ועיד הרבה איכא למיפרך על אלו קלים וחמורים: כד) דברים בעלמא (שבועות ח:): כה) ל"ל מטבא (בה"ר צ"ק): כו) והוא תיקון של הר' חיים בנוסף סוד"ה והיכן (בלוקין): כז) מותתו לקו' מ' בקר"ה היכן מוהבר וכו' וכר"ש מ' דאנינות לא אמר לו משה וכו' עד שפיר אשתרוף ע"ש (בלוקין):

שיטה מקובצת (המשך)

ואינו כן דלא היה לכם לשורפה בשביל זה דאין בו אלא אזהרה. דאל"כ תיקשי מה ענין זה אצל זה כיון דאינו מיירי רק בשאהרה וקרבו (המשנה) בשריפה נמי מיירי, וא"ת מ"ב [לעיל] כי פריך מאי טעמא לא יליף מהן הקריבו ומאי קשבר מפני מומתה נשרפה, (וקן) (והכלה הן) הקריבו לא אמיא למילוי אלא לאהרה בתפוקים הכא. וי"ל דעדיפא מיניה מאני דמטמא טפי לענין [אכלין] דעל ידי בא שריפה [ולפיכך פיקס דקרבן אכלין] מייריי דהיינו מטמא טומאה. ומ"ת קשה דבפ' כילד צולין כו' עד דאלמא ס"ל שמא עבדתם על אזהרה [להבית] פעמה וטעיתם לשורפה על כך מדדרשין בני אהרן, וי"ל דלעיל אמר [כו'] עד [שפיר] אשתרוף. וא"ת היא נמיה קשיא מה לי היכא שאמר משה בפירוש ומה לין (אלו מה) שלא אמר בפירוש, כיון דמ"מ אמת שמשה אמרה. שכך אתה למד מהשובתו של אהרן. וי"ל דטעם בהא איכא דאמרי דלענין אין לנו לומר שיאלה משה הדברים בטעות אלא"כ היתה הוכחה קצת מתוך תשובתו שהיו טועים, הילכך בגי אהרן שלא דיבר לו משה מתחילה רק מבאתה דם לפנים ראה מתוך תשובתו של אהרן אנו למדין מה אמר לו משה, דכיון דאמר לו משה מפני מה שרפתה אותה ומדוע לא אכלתם. והשיב אהרן מפני אנינות נשרפה, הילכך אמר לו משה שמא עשיתם לומר דאנינות מתלוק העבודה מפני

ז) (קדושין דף כח. וש"נ), ח) (לקמן קא. פסחים פב.): ט) ירושלמי פסחים פ"ז ה"ט, ובמ"ש בפסחים ע"ז ה"ט: י) דברים כו יד. ל) פסחים עז.: כ) לקמן קיג., ב) ע' לקמן קיב. ו) שמות כה לח, מ) פסחים עו:, נ) שם צב. י) שייך לדף שאחר זה:

הגהות הב"ח

(א) נמרא ומה טומאה:

שינויי נוסחאות

א) מום עובר (בכורות ל:): ב) הותרו מכללן (בכורות ובבא בתרא יא.): ג) ל"ל רבה (שבועות ח:): ד) יצא חילל (שבועות ח:): ה) לאו ק"ו הוה כל"ל (שבועות ח:) (הגהות הגר"א), תמנם בכה"י ובתוס' ובש"מ ד"ה מפני, כלפניו. וע"פ מה' כרש העמ' שכ' לאונן מחיל עבודה מקרא אחרינא: ו) ל"ל אדרבה (שבועות ח:): ז) בקרבן יחיד כל"ל (הגהות הגר"א): ח) בו כך (בתוס' ר"ה): ט) ל"ל חילל (רש"ש). ועפ"י רש"י יש לגרוס ומיהו לא יליף חילול מינה וכו': י) תנאי דהתם דרשי קראי לפי דבו' עבודה דילפינן מקרא אחרינא אבל וכו' אחרינא מהך קרא לא הוה כו' (צ"ק): יא) הוי לה אוכלין כל"ל (שבועות ח:). כ"ל הוי יכולין לאכול כל היום ולילה שלאחריו עד למחרתו והוי שורפין בו ביום כו' (צ"ק): יב) ביום ולכן תשרף בלא כל"ל (שבועות ח:): יג) הקרבתה ופסלתה (שבועות ח:): יד) נמי אמר להם שמא באנינות כל"ל (שבועות ח:): טו) ואמר לו אהרן וכו' הן הקריבו דאסורים לקריב אוננים אני שאני כה"ג הקרבתים שאין אנינות פוסלת בי כך פי' כו' (שבועות ח:): טז) דמה דמשמע הא אם הובא דמה פסולה. והיכי דריש ליה דלמא כו' כל"ל (שבועות ח:): יז) שמא עברת על האזהרה ונעשית כו' (שבועות ח:): יח) נדל"ל למשה להזכיר: יט) עון מתקן (שבועות ח:): כ) מכללו לפי שהותרו בבמה (שבועות ח:): כא) ל"ל האיומדין (שבועות ח:): כב) זו גי' בה"ז. וטה"ק גר' כפ"ר לאו דאוריתא. ועפ' מהרמ"ש ח"ב לתוד"ה שרפה: כג) בפ"מ נוסף ועיד הרבה איכא למיפרך על אלו קלים וחמורים: כד) דברים בעלמא (שבועות ח:): כה) ל"ל מטבא (בה"ר צ"ק): כו) והוא תיקון של הר' חיים בנוסף סוד"ה והיכן (בלוקין): כז) מותתו לקו' מ' בקר"ה היכן מוהבר וכו' וכר"ש מ' דאנינות לא אמר לו משה וכו' עד שפיר אשתרוף ע"ש (בלוקין):

דאיכא ה) **למיפרך הכי כו'.** יש לדון (ו) כו' ויש להקליף ולא נדע מאיזה נדרום הלכך כל חדא תיקו בדוכתה ככתיבתה סתם כשהותרה אינות לכ"ג סתם בין ביחיד בין בצבור הותרה וכשנאסרה להדיוט בין ביחיד בין בצבור נאסרה וכשהותרה טומאה בצבור הותרה אף לכהן הדיוט וכשנאסרה בקרבן יחיד נאסרה אף לכ"ג: **קדושים יהיו.** גבי טומאה כתיב בתמור ולא יחללו וגו' כי את אשי ה' לחם וגו' בחילול קדשים הכתוב מדבר: **דנפקא ליה מוינזרו.** דכתיב ביה חילול: **וגימא תנהו ענין וכו'.** דמייהו סליק לא יקרחו קרחה וסמיך ליה קדושים יהיו: **אלא** לא גרס ז): **עבול יום דאם עבד במיתה.** שיגיעה הוא לומר לא מצית למיתני ח) תנהו ענין לקורחה קרחה דמיתה גבי טבול יום שעבד ט) לפיכך לה בסנהדרין בתלו הן הנסרפין (דף פג.) וגמר י) חילול חילול מתרומה ומחילול דהתם קרא יליף לה נאמר כאן חילול ונאמר בטמא וטבול יום שאכלו תרומה חילול ומתו בו כי יחללוהו מה להלן במיתה כו' והלכך הוחיל והתם קרא לג"ש מתרומה אמת ולא מפרש ביה במתי קאי לא תתנהו ענין אלא לפסולין לתרומה יא) דילפי' מיניה דפסול בתרומה מחיל עבודה יב) כו': **למה לי דכתב רחמנא טמא וטבול יום כו'.** אטמא לא קמיבעיא ליה דאי לאו כתב טמא לא הוה אמינא דאיכא מאי לן חד מייהו שיחלל עבודה דהא עבול יום בלא מיום ענין לטמא יג) לפיכך ואי לא הוה כתב טמא בוינזרו הוה אוקימנא לקדושים יהיו בטמא וכן מחוסר כפורים נמי לא כתב בה יד) חילול אלא מדאיקרי טמא לפיכך ליה לקמן (כ) וכי מיבעי ליה לרבה טבול יום ומחוסר כפורים קמיבעיא בט): **במחוסר כפורים טבול יום לא אתי מיניה שכן מחוסר מעשה.** הבאת קרבן. תאמר בטבול יום שאינו מחוסר כט) הבאת קרבן ושימשא ממילא ערבא (ו) בטמא ליכא למימר דלא אתיא מיני' דהא איהו נמי מחוסר טבילה ועוד דטמא לא קמיבעיא ליה מדלא קאמר בסיפא דמילתא לא לכתוב טמא ותיתי מהכך דמו לא הוה ליה לשנויי עלה מידי: **קלישא ליה טומאתו.** דמחוסר כפורים יא) שהרי העריב שמשו ותו ליכא פירכא דמה הלך יב) דהוה ליה חד מייהו נמי שאינו מחוסר מעשה: קסבר

אלא איכא למיפרך הכי ואיכא למיפרך הכי
אכל חדא וחדא תיקו בדוכתיה: טבול יום: מנלן ב) דתניא רבי סימאי אומר רמז לטבול יום שאם עבד חילל מנין ת"ל ג) קדושים יהיו ולא יחללו אם אינו ענין לטמא דנפיק 2 מוינזרו תנהו ענין לטבול יום אימא תנהו ענין לקורח קרחה ולמשחית פאת זקן טבול יום דאם עבד במיתה מנא לן דגמר חילול חילול מתרומה ד) דפסיל בתרומה מחיל עבודה דלא פסיל בתרומה לא מחיל עבודה אמר רבה למה לי דכתב רחמנא טמא וטבול יום ומחוסר כפורים צריכי דאי כתב רחמנא טמא שכן מטמא בטבול יום מחוסר כפורים לא אתי מיניה שכן פסול א) בתרומה במחוסר כפורים טבול ב) יום לא אתי מיניה שכן מחוסר מעשה מחדא ג) לא אתי תיתי חדא מתרתי בהי לא לכתוב רחמנא לא לכתוב במחוסר כפורים ותיתי מהנך מה להנך שכן פסולים בתרומה אלא לא לכתוב רחמנא בטבול יום ותיתי מהנך דמאי פרכת מה להנך שכן מחוסרים מעשה סוף סוף קלישא לה ד) טומאתן

דהני ק"ו סתרי אהדדי מה שאין כן בהנהו והטעם ה) כמו שפירש בקונט' משום דנכתבו הכתובים סתם דכשהותרה אינות לכ"ג סתם בין ביחיד בין בצבור הותרה וכשנאסרה להדיוט בין ביחיד בין בצבור נאסרה וכשהותרה טומאה בצבור הותרה אף לכהן הדיוט וכשנאסרה בקרבן יחיד נאסרה אף לכ"ג ואם במה שלא מלקין ו) הכתובים נדון למלק על ידי ק"ו אמאי פשיטא בהאי מנהגא דיש לדרוש חלוף ולהמליף את כולן הלכך אמרינן כל מדא ומדא תיקום ז) בדוכתיה א): **טבול יום מנא לן.** תימה תיפוק לי מדכתיב גבי טבול יום ח) ובא השמש וטהר מכלל שהוא טמא כדדרים לקמן ו) מחוסר כפורים מדכתיב וטהרה מכלל שהיא טמאה ותיקן ה"ר חיים דגבי טבול יום איכא למידרש וטהר טהר יומא ב) כדדרשינן בשמעתא קמייתא דנכרכות (דף ג.) אבל וטהרה לא שייך למידרש הכי ואע"ג דבפ' הערל (יבמות עד.) דרשי' וטהרה ג) לטבולת בד) יום אלון ידי מכלל מחוסרת כפרה היא ועל ידי מכלל שהיא טמאה לא אתי מיניה טבול יום גרידא ומיהו קשה דאיכא קרא אחרינא בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר דמוקמינן בפרק הערל (שם) בזב בעל שתי ראיות דלאו בר קרבן הוא ולענין תרומה ומעמ מכלל שהוא טמא ויש לומר דרבי סימאי דדרים הכא בטבול יום מקרא אחרינא סבר לה כתנא [דפליג התם אתנא] דבי רבי ישמעאל דמוקי ליה התם בזב בעל שלש ראיות ומאי עד אשר יטהר עד דמייתי כפרה ומיהו קשה דגבי נגיעת בה) כלי כתיב [ויקרא יא] במים יובא וטמא עד הערב וטהר [מכלל שהוא טמא] בו) ונדרך לומר דאי לאו קרא דר' סימאי דהכא דדרים בטבול יום מולא יחללו לא הוה דרשינן מחוסר כפרה מוטהרה מכלל שהיא טמאה ולא בטבול יום מוטהר מכלל שהוא טמא משום דקליש טומאתייהו אבל מכיון דאסכמן קרא בהדיא לטבול יום ואע"ג דקליש טומאתיה מו דרשינן שפיר מוטהרה ממחוסר כפרה ותימה בו) במים יובא וטמא הלא מפורש בהדיא לטבול יום דאיקרי טמא וי"ל דלריך קרא גבי עבודה דלא בח) יחללו דשמעתין וגבי אכילת תרומה וקדשים קרא אחרינא בפרק הערל (שם) ולא יליפין מהדדי אבל וטהרה דכתיב גבי יולדת דרשינן בט) מייתי ממחוסר כפרים דאסור בקדשים פרק הערל וגבי דמחלל עבודה לקמן בפרקין (יט.): דאשה כשרה לשחוט קדשים כדתנן ריש כל הפסולין [לקמן לא.]: מ"מ שייך בה מילול עבודה ותימה דגבי זב וזבה ובעל קרי ושכבת זרע כתיבי כמה פעמים [ויקרא טו] ורחץ במים וטמא עד הערב אלמא טבול יום איקרי טמא בין לעבודה בין לקדשים דקראי סתמא כתיבי ואיקרי טמא לכל מילי ועוד קשה דבפ' שלשה מיינין (מיר מה.) ובפ' אלו הן הגולין (מכות דף ח.): אמרינן טמא יהיה לדרות טבול יום עוד טומאתו בו לדרות מחוסר כפרים לענין ביאת מקדש והשתא ל"ל קרא הא איקרי טמא לענין עבודה ולאכילת קדשים וכי תימא דלא גילף ביאת מקדש מנייהו (ועוד) קשה שהרי קרא דורחץ במים וטמא עד הערב סתמא כתיב דטבול יום איקרי טמא לכל מילי ואפי' לביאת מקדש ועוד תימה כיון דדרשי' טבול יום מטמא יהיה למה אילטריך תו עוד טומאתו למחוסר כפרים תיפוק לי מוכפר עליה הכהן וטהרה כדדרשינן לקמן בפירקין מכלל שהיא טמאה לענין עבודה ובפ' הערל (יבמות דף עד.): לענין אכילת קדשים נדרום נמי לענין ביאת מקדש דקרא בכל מילי מיירי שהיא טמאה קודם כפרה ו) ואין לתרץ נמי דאי לאו אלא חד רבוא הוה מוקמינא ליה במחוסר כפרים משום דמחוסר מעשה ולא בטבול יום משום דשמשא ממילא ערבא דאם כן הוה ליה למימר איפכא טמא יהיה לדרות מחוסר כפרים עוד טומאתו בו לדרות עבודה ונראה לתרץ דלענין ביאת מקדש לא הוה דרשינא מחוסר כפרים מוטהרה מכלל שהיא טמאה משום דבכרת כתיב אים אשר יטמא ולא יתחטא [במדבר יט.] דמיירי בטומאת מת אבל מחוסר כפרה דלא שייך כמה לא ליהוי בכרת ז) ועוד י"ל דלריך קרא לרבות עבול יום [משום דבכרת דטומאת מקדש כתיב ולא יתחטא] דמשמע אבל נתחטא שהוה ושנה וטבל דלאו מחוסר מעשה הוא כגון טבול יום לא הוי בכרת ומהני טעמי אחי שפיר דליכא למימר למה לי קרא הא איתקש קדש למקדש דהא א) קרא דביאת מקדש מיפתעי לפטורא וקרא ובא השמש וטהר אילטריך משום דכתיב בשכך דקיל טפי מנדה ושכבת זרע: **הג"ה** ולאמאי דפריסית דמוטהרה מכלל שהיא טמאה לא הוה מרבינן מחוסר כפורים מי לאו דאסכמן עבול יום מקרא דרבי סימאי קלת קשה הא דקאמר בסמוך דאי כתב רחמנא במחוסר כפורים עבול יום לא אתי מיניה הא לא אתי לן מחוסר כפורים מי לאו דאסכמנא קרא בעבול יום ו"ל שרולה לומר אי כתב רחמנא מחוסר כפורים בפירוש וכי האי גוונא ב) בפרק כילד (יבמות דף כג.) ב) גבי שפחה ונכרית ומיהו קשה אי להאי אתיא א"כ ניכתוב רחמנא עבול יום ומחוסר כפורים בהדיא ולא ליכתוב טמא וי"ל דכיון דלא מסכמא ב) לריכותא בהני לא חש לדקדק: **רמז לטבול יום שאם עבד חילל מנין.** הוה מלי למילף מיושב או מנבול מוס ומד מהנך: **דגמר חילול חילול מתרומה.** הקשה ה"ר חיים

כיון דטבול יום ליף מתרומה אם כן טבול יום שאכל תרומה יהא במיתה ובפ' הנסרפין (סנהדרין פג.) לא חשיב טבול יום ושמא הוא הדין א"נ כי היכי דממעטי התם (דף פד.) רבנן בעל מום שאינם מלכתיב בו ולא בעל מום ה"ה ומתו בו לכתיב בתרומה בו ולא בטבול יום ומיהו טמא שאינם אין למעט מדכתיב בו דלהכי אהני גז"ש דחילול חילול וכן טבול יום שאינם נמי הוי במיתה כדאיתא הכא והתם והייטו טעמא דדמי לטמא טפי מבעל מום [ה) ונראה דה"ה לתרומה דלא ממעטינן טבול יום וכן פירש בקונטרס בהדיא דטבול יום שאכל תרומה במיתה ויש ליתן טעם דלא חשיב ליה התם משום דטמא וטבול יום מחד קרא נפקי דהכי כתיבי קראי בפרשת אמור אל הכהנים ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים וגו' והדר כתיב ולא ישאו עליו חטא ומתו בו כי יחללוהו וקלת תימה היכי יליף התם בסנהדרין מחוסר כפורים שאינם במיתה משום דאיקרי טמא וטמא יליפין חילול חילול מתרומה נימא דפסול בתרומה במיתה ודלא פסול בתרומה לא כדאמרינן הכא דפסול בתרומה מחיל עבודה כו' ויש לומר כיון דמחיל עבודה לא יחללו כל דאיקרי טמא [סברא היא דחילול חילול מתרומה פרק הנסרפין דהוי במיתה בתרומה:

מסורת הש"ס

ה) סנהדרין פג., ב) [ע' תו' לקמן כח: ד"ה מסתבר], ג) פסחים צ:, ד) [וע' היטב תו' מנחות סב: ד"ה ויהיו ודף נט. ד"ה ומתא ומחוקן כג: ד"ה ותהא], ה) ויקרא כב ז, ו) דף יט:, ז) ע' בתוספי מהרש"א בסנהדרין פג: יעיין ל"ק, ח) ושם ד"ה ואי.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דאיכא וכו' יש לדון כך יש: (ב) ד"ה למה לי וכו' לקמן דף יט ע"ב וכו' מיבעי וכו' קמיבעיא ליה הס"ד:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל פוסל וכן לשון פוסלים בתרומה שם: ב) ל"ל תרוייהו לא אתו מיניה כי"ב נו: ג) ל"ל חדא מחדא כי"מ ורא"ש: ד) ליה טומאתו כל"ל שמכי"ר וכי"ה בדש"ר: ה) ל"ל איכא שם: ו) בלומר יש לדרוש ולהחליף ולא נדע כל"ל צ"ק: ז) גרס ה"א טבול יום כו' במיתה מנא לן, ושניא הוא כו' כל"ל והל"ל שמכי"ר: ח) כד"ו למיתבה. ונס"מ לא מצית לאוקמי באם אינו ענין לקורחה כו': ט) שעבד מינה ילפינן כל"ל שם: י) ל"ל דגמר שם: יא) כש"מ ניסף היינו טבול יום: יב) עבודה ומינה דלא פסיל בתרומה לא מחיל עבודה כל"ל ותיקם כו' נמקך שם: יג) לטמא הוא דילפינן כל"ל שם: יד) ביה שם: טו) קמיבעיא ליה כל"ל. ומה"ד ה"ג במחוסר שם: טז) מחוסר מעשה דשמשא ממילא ערבא ושמא ליכא כו' כל"ל שם. ועי' טה"ק: יז) כש"מ נוסף לענין קדשים: יח) להצד וכו' מיניהו כמי שאינו כל"ל שמכי"ר: יט) שהטעם כאן במו כל"ל שם. ומעיל שמואל תיקן ועי"ל שהטעם כמו: כ) חלקי וכי"ה בדש"ר: כא) כש"מ נוסף בכתיבתה סתם. והוא עפ"י רש"י: כב) כש"מ נוסף ולא קאי וטהר אגברא: כג) ל"ל טהרה ע"פ ודש"ש, והיינו קרא דמלאת ימי טהרה: כד) לטבול יום שהיא טבולת יום דמשמע אבל וכו' דפרה נמי היא כו' כל"ל שם: כה) ס"מ תרומה בכלי שרת: כו) המוקף ליתא בס"י בתוס' סנהדרין. ובס"מ הוסיפו. ועי' טה"ק שמיבב הגיהכא הראנה: כז) ותימה כו' עד סה"ד הוא הג"ה שם: כח) ל"ל ולא דדרשינן שמכי"ר וכי"ה בדש"ר: ל) גי' ל"ק ובעי"ז בתוס' סנהדרין וצריך נמי קרא לרבות טבול יום דמשמע אבל וכו' דשאר נמקך. ומהכרש"א בסנהדרין כ' לתלק בין הכא לתסם הנעת גזרפא דיקן על מכונה. ובל"ק כתב לתמה דבריו עי"ש: לא) נדל"ל דה"א והוא ר"ת דהוה אמינא. ועי' מהר"ש ש"ף ד"ל בל"ל קה: לב) גוונא איכא בפרק שם: לג) אשבחנא בל"ל, ותיקם בהני נמקך שם: לד) גי' מ"ע ובעי"ז בתוס' בסנהדרין ומיהו לא יתכן בלל דלענין תרומה ממעטי טבול יום ששימש דהיא גופא מתרומה יליפא לא ממעטינן ליה לכן נראה דה"ה וכו': לה) עבודה בדנפקא לן שם וכי"ה בתוס' סנהדרין: לו) דגמרינן מתרומה דהוי במיתה כו' כל"ל ונמקר שם: לז) ס"מ.

יא א מי' פ"ג מהלכות פיאת מקדש הלכה ו:

תורה אור השלם

1. קדשים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם כי את אשי יהוה לחם אלהיהם הם מקריבם והיו קדש:
ויקרא כא, ו
2. דבר אל אהרן ואל בניו וינזרו מקדשי בני ישראל ולא יחללו את שם קדשי אשר הם מקדשים לי אני יהוה:
ויקרא כב, ב

מוסף רש"י

דנפיק מוינזרו. גבי מקריביס בטומאה כתיב, דקמיין ליה כל מיס אשר יקרב מכל זרעכם (לעיל סו.):

שיטה מקובצת

כל חדא וחדא. יתקו בדוכתיה. כלומר אם כתב לאלון בכתוביה ולומר דלא מיירי בכל ענין מ"מ תעשה קלים ומחמירים לחוליא מהם דכרים שאינם, אלא ודאי אין לחוליא ולגרוע על הכתובים בכתובים, והא דשרי דחמנא אוקן (בכרכ"ג) אין לאלון בין קרבן לגיר בין קרבן יחיד דבאמר דחמנא אוקן כהן הדיוט בכל ענין אמרי בין בקרבן יחיד בין בקרבן לגור, וקרבן לגור דשרי רחמנא [בטומאה] בין בכהן גדול ובין בכהן הדיוט, ובאמר רחמנא קרבן יחיד בטומאה בין בכהן גדול ובין בכהן הדיוט כל חד יחיד בדוכתיה. (הגה"ר"ם): כל הדא וחדא. עיין מנחות דף נט ע"ב (תוי"ט ומתן), דף סב ע"ב (תוי"ט והיין): דפסיל בתרומה בו'. תימה הרי (טבול יום) [מחוסר כפורים] לא פסיל בתרומה ומחיל העבודה, וי"ל דלא קאמר דכל דלא פסיל לא מחיל העבודה, דאמ"ש דאם נוכל לחוליה מעסקון למחלל עבודה שפיר ניחא אע"ג דלא פסיל בתרומה, אבל הכא ה"ק לא דעיגון בתתי מיירי קרא דבן בתם אינו ענין הלכך ליה לן לחוקמי דלא יחללו רק בתתן דפסיל בתרומה כיון דנפקא לן שזה שבא בתם אינו ענין (זה) [הדין בתיבה מתילול חילול דתרומה, ולא בקולה קרחה דלא פסיל בתרומה ואע"ג דלא סליק [לאלון] מיניה (הגה"ר"ם): ה"ל לכה ל' דכתב רחמנא טבול יום [מחוסר כפורים. ול"ע טמא, דאי לא כתיב טמא כו' (כמתוס' בדש"י ד"ה למה לן) (הגה"ר"ם): שוב שוב קרישא בו'. ותימה לגעיל קאמר בתחוסר כפורים טבול יום לא אתי מיניה שכן מחוסר מעשה, ואמאי לא קאמר דמ"מ קלישא ליה טומאתו דמחוסר כפורים דסבי קאמר ליה הטמא אע"ג דמן הלל הוא ד"ס מדא מחדא, וי"ל דלא דמי (דלגעיל גבי מחוסר כפורים ר"ל מחוסר מעשה שמחוסר כפרה (מהו) [מה] שאינו בן בטבול יום, אבל הכא מחוסר מעשה דקאמר אינו ר"ל מחוסר כפרה דאם טמא לאו מחוסר כפרה הוא כגון טמא שרץ וטמא מת ומגע זוב, אלא ר"ל שכן מחוסר מעשה יותר מטבול יום דשמשא ממילא ערבא, הלכך קאמר שפיר דקליש טומאתו דמחוסר כפורים כיון שבעל הטעיל שמשו לא מקרי מחוסר מעשה אלא מחוסר כפרה מיקרי ושמא לאו מחוסר כפרה הוא הלכך לא שייך למפרך מדלי (הגה"ר"ם דיה): תוד"ה בבי יום בו' ושהו: קשה דגבי נגיעת בלי כתיב בו' ובה. מכלל שהוא טמא, אלמא דטבול יום איקרי טמא, וי"ל דאי לאו קרא דרבי סימאי דדרים הכי דטבול יום מחלל עבודה, ממה דטבול יום איקרי טמא לא נפקא ליה, דאיכא למימר דקליש טומאתיה לענין אכילת אכילת העבודה, וכ"ש ולכלה מחוסר כפורים נפקא לן דמחלל עבודה מוטהרה מכלל שהוא טמאה ולא אחרינא דקליש טומאה, וי"ל דלאחר דגלי לן ר' סימאי מקרא דלא יחללו דטבול יום מחלל עבודה אע"ג דקליש טומאה: (הגה"ר"ם):

קסבר רבה מחוסר כפורים דזב כזב דמי. הכי נמי אית ליה פרק שני דכריתות (דף י.), ופירש בקונטרס לענין קדשים שלא הותר אלגן הוה [1] ליה כאילו לא טבל ואם אכלן חייב כרת או אם נגע בהן טומאן למנות בהן ראשון ושני וקשה לפירושו דאם כן למ"ד לאו כזב דמי לית ביה כרת וברים מסכת כלים תנן בהדיא דמחוסר כפורים שנכנס למקדש חייב [2] לתנן [3] עזרת ישראל מקודשת ממנה שאין מחוסר כפורים נכנס לשם וחייב חטאת וכן בהדיא דפרק אלו הן הגולין (מכות דף ח.) ושלשה מיין (זיר מה.) טומאת יהיה לרבות עבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים ובהקומץ רבה (מנחות דף ס.) מחוסר כפרה שנכנס לפנים ממחיצתו לעזרה בשוגג חייב חטאת במזיד עונש כרת ואיתקש קודש למקדש בהערל (יבמות עה.) ובמכות (דף יד.) ובשבועות (דף ז.) ודוחק לומר דכל הני אתיין כמאן דאמר מחוסר כפורים דזב כזב דמי ועוד דבהדיא קוגיא דזיר וטומאת [4] יהיה לרבות עבול יום דכ"ע מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי ואפילו הכי מרבה התם כרת למקדש במחוסר כפורים ומיהו פלוגתא דאמוראי איכא רש"י כל הפסולין (לקמן דף לב: לג.) אית דאמרי הא דאיתקש קודש למקדש היינו אפילו לכרת דביאה במקלת שמה ביאה כמו נגיעה ואית דאמרי לענין מלקות דוקא איתמר ומוקי לה בכל קדש לו תנגע אחרה לגוגע לקודש דליכא אלא לאו אע"ג דאל המקדש לא תנא הוי בכרת ועוד מה שפי' בקונטרס לענין למנות בו ראשון ושני לקדש תימה [5] הלא עבול יום אין מונין בו ראשון ושני [6] לטומאה [7] [וכ"ש מחוסר כפורים] ועוד הא תנן במסכת מעילה (דף ח.) חטאת העוף כו' הוכשר ליפסל בעבול יום ובמחוסר כפורים ודייק בגמ' ליפסל אין לטמאיי לא ורבינו תם היה אומר דלא נקט פסול במחוסר כפורים אלא אגב עבול יום והקשה לו הרב רבינו חיים מהא דבסוטה פרק כסה [דף כט.]: אמרי' מנין לרבינו בקודש שהוא פסול ומה מחוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקודש שמא פסול אין טמא לא ועוד אי מונין בו ראשון ושני א"כ יעשה רבינו חמיני בקודש מק"ו ומיהו יש לומר בזה דחמיני אין ללמוד דמן הדין הוה [8] למימר דיו בתרומה אי לאו משום דמפרך ק"ו ודי לנו במעלה אחת יותר מתרומה שיעשה רבינו חמיני ומיהו עוד קשה מהא דתנן בפ' בתרא דנדה (דף עא.): היושבת על דם טוהר (היתה) מערה מים לפסח חזרו לומר הרי היא כמגע טומאת מת מת לקדשים ומוקי לה בגמ' כאבא שאול דאמר עבול יום תחלה לקודש שמעא אבל לרבנן לא [9] ודוחק לומר דכולהו הכא דמעילה ודסוטה ורבנן דאבא שאול סברי כמ"ד מחוסר כפורים דזב כזב דמי [10] ומפרש הרב ר' חיים דנפקא מינה לענין פסח הכא בטומאה דתנן [11] (פסחים דף לה.): לא יאכלו ממנו זבין וזבות דלמ"ד מחוסר כפורים דזב כזב דמי אין שותטין חורקין עליו דלא איתמר בעבור אלא עומאת מת וה"ה עומאת שרץ דאין בטומאה יוצאה דנמי ומ"ד לאו כזב דמי אין שותטין והכי מוכח בהדיא בפרק שני דכריתות (דף י.) ועוד דנפקא מינה לענין טומאה דחוייה בעבור [12] (לקמן דף לב.): **שרפה** אונן ומחוסר כפורים בשרה. פי' בקונטרס דפרה קדשי בדק הבית היא וקשה דמ"מ אית בה כל פסולין שבקרבן כגון [13] אלא לשמה דאמר בהקומץ רבה (מנחות מ.) ושבע הזאות שבפרה שעשאן אלא לשמן פסולות ונפקא לן בסיפרי משום דחטאת דקייא רחמנא ומהאי טעמא נמי אמרינן בפ"ק דחולין (דף יא.) דטרפות פוסל בה ונראה דהיינו טעמא [14] הכא משום דעבול יום כשר בפרה ואתי אונן ומחוסר כפורים בק"ו מעבול יום שאסור בנגיעת תרומה ומותר בפרה [15] ולמ"ד מחוסר כפורים דזב כזב דמי לא אתי בק"ו דמה לעבול יום דמת שמותר לאכול בפסח הכא בטומאה מה שאין כן במחוסר כפורים [16] והאי דעבול יום כשר מן התורה אפשר דמדרבנן פסול דהא אמרינן [17] לאפי' בגדי אוכלי קודש מדרס לחטאת כל שכן עבול יום והא [18] דאמרי' במסכת פרה (פ"ג מ"ז) מטמאין היו כהן השוקף את הפרה להוציא מלבן של לדוקים שאמרו) במעורבי שמש היתה עשית לאו היינו עבול יום ממש אלא אחיו הכהנים היו מעיתין ידיהם על ראשו ומאותה נגיעה היה עבול יום כדתניא בתוספתא ואיכא בהו [19] היכרא לדוקים ועוד יש לפרש דעבול יום ממש היה כשר בה והא דבגדי אוכלי קודש מדרס לחטאת משום היסח הדעת דשאר טומאות: **והזה** הטהור. ואף על גב דהזאת מי חטאת כשרה בזר ושרפה פסול מכל מקום יליף שרפה מהזאה [20]:

אונן ובעבול יום של טמא שרץ דקילי אתו מק"ו מעבול יום דמת. ואין להקשות מה לעבול יום שכן מותר במעשר מה שאין כן באונן דמגיעה יליפינן כדאמר בפ' הערל (יבמות עב.) ערל שהזה הזאתו כשרה מידי דהוה לעבול יום שאע"פ שאסור בתרומה כשר בפרה ופריך מה לעבול יום שכן מותר במעשר ומשני אלו אנן לאכילה קאמרינן לנגיעה קאמרינן ומה עבול יום שאסור בנגיעה דתרומה מותר בפרה ערל שמותר בנגיעה דתרומה אינו דין שמותר בפרה וה"נ יליפינן אונן וא"ת מחוסר כפורים ועבל מוס יוכיחו שמותרין בתרומה ואסורין בפרה אף אני אביא ערל ואונן ומיהו אונן לא קשיא דמה להנך שכן לא הותרו מכללן מאמר באונן שהותר מכללו אלא כ"ג אבל בערל קשה ונראה לי דמה לאמחוסר כפורים שאסור ליגע בקדשים אבל ערל ואונן מותרין אבל מגעו מוס קשה. ברו"ך. ועוד מה לעבול יום שכן אינו מחוסר מעשה תאמר בערל: [1] **אין** בגדיהם עליהן אין בהונתן עליהם. מהכא יליפינן מיתה בפרק הנסרפין (סנהדרין דף פג.) דקאמר אין בגדיהם עליהם הוו להו זרים ואמר מר זר שנשמש במיתה והקשה הרב רבי יעקב מאורלינש והא מיתה כתיבא בהדיא [2] בפרשת ואתה תצוה (שמות כח) ותירץ דאף על גב דכולהו בגדים כתיבי התם מכל מקום מיתה אמכנסיים דוקא כתיבא כדאמשמע פשטא דקרא וקרא דוחגרת דכתיב בפרשה שאחריה דדרשינן מינה דאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהם אילטרין לשאר בגדים ומיהא לא הוה יליפינן מכנסיים דמכנסיים לא כתיבי התם ועוד יש לומר דקרא דוחגרת צריך לחילול עבודה דמקרי זר [3]. ברו"ך:

קסבר [6]מחוסר כפורים דזב כזב דמי ומחוסר [7]כפורים דזב כזב דמי תנאי היא [8]דתניא שרפה אונן ומחוסר כפורים [9]כשרה יוסף הבבלי אומר אונן כשרה מחוסר כפורים פסולה מאי לאו בהא קמיפלגי מר סבר מחוסר כפורים דזב כזב דמי ומר סבר [10]לאו כזב דמי לא דכולי עלמא כזב דמי והכא בהא [11] קמיפלגי דכתיב [12]והזה הטהור [13]מכלל שהוא טמא [14]לימד על טבול יום שכשר בפרה מר סבר טומאה דכל התורה כולה [15] ומר סבר טומאה דהך פרשה הלכך [16] אונן וטבול יום דטמא שרץ דקילי אתו בקל וחומר ממטבול יום דמת אבל מחוסר כפורים דזב דחמיר שכן טומאה יוצאה עליו מגופו לא: מחוסר בגדים: מנלן [17]אמר רבי אבוה [18] אמר רבי יוחנן ומטו בה משמיה דרבי אלעזר ברבי שמעון דאמר קרא [19]וחגרת אותם אבנט אהרן ובניו וחבשת להם מגבעות והיתה להם כהונה לחקת עולם [20]בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והא מהכא נפקא מהתם נפקא דתניא [21]מנין לשתויי יין [22]שאם עבד [23] חילל תלמוד לומר [24]יין ושכר אל תשת וגו' [25]ולהבדיל בין הקודש ובין החול מחוסר בגדים ושלא רחוץ ידים ורגלים מנין

כ"ש אבל מחוסר כפורים [23] כו': **והיתה להם.** הלביאה הזאת [24] לכהונה אלמא כהונתן תלויה בבגדיהן ואי לא הוו להו זרים וזר שאכמן דמחיל עבודה [בעל טו.]: **ובין החול.** עבודה שאתה עובד בשכרות קרויה חול: מוקה

[1] כרתות דף י. עיין סס.], [2] יומות עד. תוס' דפרה (פ"ג פ"ד ה"ב, [3] יומא מנ.: יומות מא., [4] סנהדרין פג., [5] ת"כ שמיני פרש"י א הלכה ח — ט. [6] לעיל יד לקמן סח. [7] יבמות עד: [8] פ"א מ"ח, [9] ע מעילה ח., [10] חגיגה יח.: [11] ועי' תו' יומא מג ד"ה לימד. [12] ע' לקמן כד נמו' ריש ע"א], [13] וע"עתו' סנהדרין פג: ד"ה לון]:

תורה אור השלם

1. וְהוּזֶה הַטָּהֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטָּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב: במדבר יט, יט

2. וְחִגַּרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבָּעֹת וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ יַד אַהֲרֹן וְיַד בָּנָיו:

שמות כט, ט

3. יַיִן וְשֵׁכָר אַל תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמוּתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם: ויקרא י, ט

4. וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהֹר: ויקרא י, י

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהך פרשה אלכן טבול יום דנבלה וטמא שרץ דקילי כל"ל: (ב) רש"י ד"ה כשרה וכו' ואין אונן ומחוסר כפורים אמור כה: (ג) ד"ה טומאה וכו' ונגלה אתו כל"ל ותיבת ומגע נמחק: (ד) ד"ה ובין וכו' בהונה כל"ל ואות ל' נמחק:

ליקוטים

בזמן שבגדיהם עליהם בהונתם עליהם בו'. דע דדבר זה עצמו יש ג"כ לספק בו אם ענין בגדי כהונה נצרך רק מפאת כהן העובד, דאילת הבגדים אינו נחשב כהן וכדרבי"י בובחים דף כ"ד ע"ב ובכמה דוכתי הכהן בכהונתו ופירש"י שיהיה לבוש בגדי כהונה דאל"כ לא חשוב כהן, דע"ש בובחים דף י"ד ע"ב בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם, ועוד שם דף כ"ד ע"א תוד"ה הואיל שכתבי דבני כהונה מקדשים את הכהן לעבודה עבודה ע"ש. ומה שהכן העובד מחוסר בגדים פוסל את העבודה איננו מפאת שהעבודה בעצמותה נצרכת לבגדים, רק מפאת שבלהי הבגדים אין הכהן נחשב לכהן יהו"ל כזר העובד ונפסלת העבודה מפאת שעבדה זר, או דילמא העבודה בעצמותה נצרכת ג"כ אל הבגדים וכמו שהם מכשירי כהן כן המה ג"כ מכשירי עבודה. ועיין ובחים דף פ"ח ע"ב דבגדי כהונה מכפרים עש"ה. וא"כ י"ל שכח הכפרה שלהם מסיע לכפרת הקרבן דעבודה הקרבן בעצמותה נצרכת אל הבגדים. וקצת ראיה לזה מהחזנן בעבודות גבוליו כאכילת תרומה ונשיאת כפים וכיוצא דאין צריך שיהיה הכהן לבוש בם בגדי כהונה, א"כ חזנן ונשאר הכהן לכהן גם בלי הבגדים, וא"כ על כרחך העבודות שבמקדש מפאת מעלתם הן הם הנצרכות לבגדים. ואולם זה אינו דא"כ איך דחפנסו כל הנך דיכתי המפורש בם דהכהן אינו נחשב כהן בלתי הבגדים, ועל כרחך צ"ל דעבודות שבמקדש מפאת מעלתם צריכים כהן מקודש יותר דהיינו שיהיה מקודש גם ע"י בגדים ואם לאו הו"ל כזר לגבי עבודה שבמקדש והעבודה פסולה מפאת דחשיב כאילו עבדה זר, אבל העבודה בעצמותה אכתי אפשר דאינה נצרכת לבגדים. ואי נימא דרק הכהן הוא הנצרך לבגדים לשיהיה כהן ראוי לעבודה, אבל העבודה אינה צריכה להם, א"כ שפיר משכחת שיעבור כהן הדיוט עבודת כה"ג בארבעה ואעפ"כ אינו מחוסר בגדים כיון שקדושת כהונה הדיוטית לעבודה די לה בארבעה וא"כ שפיר הוא כהן הדיוט ואין כאן פסול בעבודה מפאת שחסירה שאר הבגדים כיון שהעבודה בעצמותה הוי אינה נצרכת לבגדים כלל ויש בה פסול רק מפאת שעבדה כהן הדיוט ודיא צריכה כ"ג וקדושת כ"ג לעבודה באה לו ע"י שלובש שמונה בגדים כמו שקדושת כהן הדיוט באה לו ע"י שלובש ד' בגדים, וא"כ עכ"פ אין כאן רק עבירת עשה דאהרן ולא כהן הדיוט אבל אין כאן איסור מחוסר בגדים. ודו"ק היטב. ואולם אם נאמר דגם העבודה בעצמותה נצרכת לבגדים אזי ממילא כהן הדיוט העובד עבודת כ"ג שאז שוב העבודה בעצמותה נצרכת לשמונה בגדים וכמ"בן, וא"כ ממ"נ הוא אי מיותר בגדים מפאת עצמו או מחוסר בגדים מפאת העבודה ודו"ק (תתין לתוי"ת כלל י"ש. עש"ה):

מסורת הש"ס

(א) יומא מחוסר כל"ל (ש"מ): (ב) בהאי קרא דכו' הטהור על הטמא טהור מכלל (כתה"י וכן ברש"י): (ג) אבהו (כ"ה בסנהדרין ובדו"ו ופפו"מ ופוריה"ד): (ד) עבדו חללו (כ"יא): (ה) אצלן (כ"יא): (ו) ל"ל והוה ליה (ש"מ). [וכתוס' הגיה הש"מ דהו"ל]: (ז) אכלן (בתה"י): (ח) טומאתו (כ"יא): (ט) ל"ל לענין (ש"מ): (י) ל"ל קאמר (ש"מ): (יא) בה הס"ד ומה"ד הלכך (בה"ו וצ"ק): (יב) מלמן רש"י משמע דלא הוה גרס בגמרא אונן (קו"א ופה"ק), וכלהגיה הכ"מ בגמרא. וכן ליתא בד"ר ב' וג'. אמנם בכתה"י ליתא. ועי' קו"א ופה"ק מש"כ בזה: (יג) כפורים לא כל"ל. ותיבת כו' נמחק (שמכ"ה): (יד) חייב כרת (ש"מ צ"ק). ל"ל חייב חטאת (וא"ש): (טו) ל"ל דטמא (וא"ש): (טז) נ' ל"ק תימה הלא מחוסר כפורים אין מונין בו ראשון ושני לטומאה כדתנן במסכת כרי. ועי' מה"ק ומלא"ש: (יז) כ"מ לתרומה (גליון): (יח) ל"ל הו"ל (מהרי"ם שי"ק): (יט) כשמכ"ש נוסף אלמא טבול יום דיולדת לא מנינן בו ראשון ושני וכ"ש מחוסר כפורים: (כ) דתנן פסח הבא בטומאה לא וכו' דמי גם מחוסר כפורים לא יאכלו ממנו דלא אישתראי כצבור וכו' ולמ"ד לאו כזב דמי יאכלו ממנו והכי מוכח בהדיא כו' כל"ל (צ"ק): כא) בש"מ נוסף ראם הן טמאי מתים עושין בטומאה ראם הם זבים נדחים לשני: כב) בש"מ הגיה כגון שרפה שלא לשמה: כג) ס"מ טעמא משום דילפינן מק"ו דטבול יום פסול בתרומה כשר בפרה כדבסמוך כ"ש אונן (ש"מ): כד) בשמכ"ש נוסף כ"ש אונן ומחוסר כפורים שכשרים בתרומה וכשרים בפרה: כה) כפורים הס"ל ומה"ד לימד על טבול יום שכשר בפרה. האי טבול יום דכשר כו' כל"ל (צ"ק וח"ו). ולהש"מ הל"ל וכ"ל ושמא אע"ג דטבול וכו': כו) בהכי (ש"מ): כז) בהדיא במחוסר בגדים כל"ל (צ"ק):

חוקה חוקה. דשמוי יין [כתיב] חוקת עולם [ונמחוסר] בגדים כתיב כהונה לחוקת עולם וברחילת יד ורגל כתיב והיתה להם (ב) לחוקת עולם: **אי מהסם.** משמוי יין הוה אמינא ה"מ דמחלי עבודה [במחוסר בגדים] בעבודה שהזר חייב עליה מיתה כדכתיב בההוא קרא (ג) בעבודה שהזר מועד ולא תמותו בעבודה שיש בה מיות מיתה ולפסולים הכתוב מדבר ואינה (ד) אלא ארבע עבודות זריקה והקטרה וניסוך המים והיין כדילפינן בפ"ב בסדר יומא (דף כד.) מועבדתם עבודת מתנה וגו' והזר הקרב יומת עבודת מתנה ולא עבודת סילוק ועבדתם עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה כגון קבלה והולכה וקמיצה וכל (ה) חיוב מיתות בפסולי עבודה מזרות גמרינן כתתן בפ' בתרא (לקמן קיט:) הקומץ והבולל והיוצק והמקבל דמים וכו' ואין בהם לא משום זרות ולא משום טומאה ולא משום מחוסר בגדים ולא משום שלא רחץ (ו) ידיים ורגלים אלמא מזר גמרינן: **אבל עבודה שאין זר חייב עליה מיתה אימא לא.** מחלי לה מחוסר בגדים לחכי כתב והיתה להם (ג) לכהונת עולם לשוויהו זרים כשאין בגדיהם עליהם ובזר אשכחן חילול ולא חלק בין עבודה שיש בה מיתה לעבודה שאין בה מיתה: **אשכחן מחוסר בגדים.** בכל העבודות: **שמוי יין מנלן.** דפסלי עבודה שאין הזר חייב עליה מיתה: **והא תנא מלהבדיל קנסיב לה.** לשמוי יין ולא גמר מגזירה שוה ואתן ניקו ומיפלוג עלה למילף מקרא אחרינא: **הני מילי מקמי דתיקו ליה גזירה שוה.** לא הוה ליה למילף שמוי יין אלא מלהבדיל ומסקקנא (ד) אידכר ליה גזירה שוה ותנא (ליה) שבקיה לאורחיה קמייתא ונקטו גזירה שוה למילף משמוי (ו) יין מחוסר בגדים: **והא תנא.** נקטיה (ז) לגזירה שוה מחוסר בגדים הוא דילף בה משמוי יין ולא שבקיה לאורחיה: **והכי קאמר מנין שלא נחלקו** (יא) **כו'.** לעולם לא למילף שמוי יין ממחוסר בגדים משמוי יין אתא אלא למילף שמוי יין ממחוסר בגדים והכי קאמר למדנו לעבודות של מיתה שמתחלקות בשיכרות מנין שלא נחלוק בין מחוסר בגדים לשמוי יין דכי היכי דמחוסר בגדים כל עבודותיו פסולות אף שמוי יין ושלא רחץ כן תלמוד לומר מוקב חוקה: **אלא** (ח) **בין החול למה לי.** הואיל ולא ילפינן מינה חילול לעבודה (ט): **לא מוקים אמורא עליה.** למידרש (ו) בפירקין: **מוומת עבא לאחריה.** משעה שאכל ושתה ועשה יום טוב עד למחר דהכי משמע קרא יין ושכר אל תשת בבואכם וגו' וכן בשעה שאתה בא להבדיל ולהורות בין דבר קדושה לדבר חול אל תהי שכרות: **מהכא נפקא.** מחוסר בגדים: **מהתם נפקא.** אלמי קרא אחרינא כתיב ולמאי אינטריך (ו) הכהן הכא גבי ונתנו בני אהרן הכהן אם לאשמועינן מחוסר בגדים: **בביהונו.** בשעה שהוא מלובש בגדיו נקרא אהרן הכהן ולא בשהוא לבוש בגדי הדיוט: **אי מהסם.** מוהיתה להם כהונה הוי מוקמינא ליה הכיא (ח) בעבודה המעכבת כפרה אבל נתינת אם של הדיוט דתלוה בעלמא היא שהרי יש שם אם שירדה מן השמים (ו) אימא לא תיבעי בגדים קא משמע לן ונתנו בני אהרן הכהן אם להכי כתב הכא חסרון בגדים למילף [דלא בעבודה שאינה מחוסר (יב) כפרה] דאי (יב) עבד אהרן בבגדי הדיוט לאו שפיר עבד. והא ליכא למיפרך לימא אי ולא תיבעי (ו) הוא דהכא לאו בגדים כתיבי ואי לאו דכתב והיתה להם כהונה [אלא והגרת אותם אבנטו] דשמעינן כהונה תלויה בבגדים לא הוה ידעינן הכהן בביהונו מאי היא: **הכהנים.** אבני (יח) קאי הדיוטים בכיהונן. ברלוון להן שנתנית כהונתן בהן: **אי מהסם.** מוהיתה להם כהונה: [**חיסור.** כגון כהן הדיוט בבגדי הדיוט: **אבל ייסור.** כגון כה"ג בבגדי כהן הדיוט: **מרושלין.** נגרלין בקרקע: **מסולקין.** מן הקרקע מתוך שהם קנויים: **משוחקים.** ישנים: **כשרין** (יא). ואע"ג דכתיב מדו בד [וקרא ו] שהבא במדמו (ט) מלוה בעלמא היא ולא לעבוד: **חיסר אחת** (ב). מכל הבגדים: **ייסר אחת.** הוסיף עליהם שוס בגד בעולה: **רעייה.** אילפלטר"א שחוזר בין בשרו לבגד דבעינן ילבש על בשרו:

תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה. מכלן אומר ר"ת דהא דאמרינן במנחות (דף יט.) כל מקום שנאמר תורה וחוקה אינו אלא לעכב דאי מקום תורה וחוקה אינו אלא לעכב הוא דקא יליף משמוי יין ה"ק מנין שלא (ו) נחלקו בין מחוסר בגדים לשתויי יין ושלא רחוץ ידים ורגלים תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה אלא להבדיל למה לי לכדרב (ו) דרב לא מוקים אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אכתי מהכא נפקא מהתם נפקא [4] ונתנו בני אהרן הכהן [ב] בביהונו [א] לימד על כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא (ג) ה"מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא [5] ועדרו בני אהרן הכהנים את הנתחים וגו' הכהנים (ג) בביהונן (ב) מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא הני מילי חיסור אבל ייתור לא קמ"ל: (ד) תנו רבנן היו מרושלין מסולקין משוחקים ועבד עבודתו כשירה (ב) לבש (ה) שני מכנסים שני אבנטים חסר אחת יתר אחת או שהיתה לו רטיה על מכת (ה) בשרו תחת בגדו (ו) או שהיו יוסב אע"ג דקרוי זר אינו במיתה אבל שאר פסולין כגון ערל ואונן לא אינטריך קרא למעוטינהו ממיתה כיון דלא איקרו זרים. כדרו"ך: מחזרני (בב) לומר דקושית ר"ר יעקב קיימת דהא (בג) למ"ד נמי דבעי שלשה כתובין הבאין כאחד ליכא מיותר כי אם השנים ואחד הוי לגופיה וא"כ תרי קראי במחוסר בגדים למה ונתרוייהו כתיב חקה ומיהו וחגרת דדרשינן מינה (בד) חוקת עולם אינטריך משום חילול דאע"ג דממילא שמעינן (בה) מדאיקרי [זר מ"מ] זר במכנסים לא כתיב ולעולם בפרשה דלעיל קאי מיתה אכולהו בגדים: **הג"ה** כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה. ואם תאמר הא דאמר רבי יוסי (יומא דף יב.) שני אינו רואה לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט כהן גדול משום איבה כהן הדיוט משום מעלין בקודש ולא מורידין מדקאמר משום איבה משמע דמן הדין כהן גדול הוא וא"כ כהן הדיוט תיפוק ליה משום מחוסר בגדים ואין לפרש דלאחר מיתת הראשון קאמר דלא הוי כהן גדול משום איבה דהא מודה ר' יוסי (שם יג.) דאם מת ראשון שני מחזר לעבודתו ויש לומר דכהן גדול נתמנה (בו) לעבודתו בפה ומסתלק בפה (ובפ' (בז) קמא דיומא (דף יב) דרש ליה מקרא (ח) ובירושלמי) ומסתברא דמלוי מתלוי בהכהני' כמו שמלינו בפ' הבא על יבמתו (יבמות פא.) ביאוסע בן גמלא דאומקימה יגאי מלכא ואמרינן בירושלמי (בח) ובפ"ק דיומא (דף יב.) ובתוספתא (דיומא פ"א ה"ד) ביוסף בן אלם מלפורי שאירע פסול בכה"ג ושימש תחתיו וכשיגא אמר למלך אדוני המלך פר ושעיר (בט) שקרבו (ל) היום משל מי [משלי או משל כה"ג א"ל המלך לא דיך ששימשת שעה א' לפני מי שאמר והיה העולם] כו' וידע שהוסר (לא) מן הכהונה (לב):

תלמוד לומר [1] חוקה [2] חוקה לגזירה שוה אי מהתם הוה אמינא הני מילי עבודה דזר חייב עליה מיתה אבל עבודה דאין זר חייב עליה מיתה אימא לא קמ"ל אשכחן מחוסר בגדים שתויי יין מנלן אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים והא תנא ולהבדיל (א) בין וגו' קא נסיב לה מקמי דליקום (ב) גזירה שוה והא תנא מחוסר בגדים הוא דקא יליף משתויי יין ה"ק מנין שלא (ג) נחלקו בין מחוסר בגדים לשתויי יין ושלא רחוץ ידים ורגלים תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה אלא להבדיל למה לי לכדרב (ד) דרב לא מוקים אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אכתי מהכא נפקא מהתם נפקא [4] ונתנו בני אהרן הכהן [ב] בביהונו [א] לימד על כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא (ג) ה"מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא [5] ועדרו בני אהרן הכהנים את הנתחים וגו' הכהנים (ג) בביהונן (ב) מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא הני מילי חיסור אבל ייתור לא קמ"ל: (ד) תנו רבנן היו מרושלין מסולקין משוחקים ועבד עבודתו כשירה (ב) לבש (ה) שני מכנסים שני אבנטים חסר אחת יתר אחת או שהיתה לו רטיה על מכת (ה) בשרו תחת בגדו (ו) או שהיו

תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה. מכלן אומר ר"ת דהא דאמרינן במנחות (דף יט.) כל מקום שנאמר תורה וחוקה אינו אלא לעכב דאי מקום תורה וחוקה אינו אלא לעכב הוא דקא יליף משמוי יין ה"ק מנין שלא (ג) נחלקו בין מחוסר בגדים לשתויי יין ושלא רחוץ ידים ורגלים תלמוד לומר חוקה חוקה לגזירה שוה אלא להבדיל למה לי לכדרב (ד) דרב לא מוקים אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אכתי מהכא נפקא מהתם נפקא [4] ונתנו בני אהרן הכהן [ב] בביהונו [א] לימד על כהן גדול שלבש בגדי כהן הדיוט ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא (ג) ה"מ עבודה דמעכבא כפרה אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא ואכתי מהכא נפקא מהתם נפקא [5] ועדרו בני אהרן הכהנים את הנתחים וגו' הכהנים (ג) בביהונן (ב) מכאן לכהן הדיוט שלבש בגדי כהן גדול ועבד עבודתו פסולה אי מהתם הוה אמינא הני מילי חיסור אבל ייתור לא קמ"ל: (ד) תנו רבנן היו מרושלין מסולקין משוחקים ועבד עבודתו כשירה (ב) לבש (ה) שני מכנסים שני אבנטים חסר אחת יתר אחת או שהיתה לו רטיה על מכת (ה) בשרו תחת בגדו (ו) או שהיו

מטושטשין

מהכהן מתיב אמר קרא דוהקריבו ואם כן דיעוין בפיר כלא הכהנים דבני כיהוא כמו בקבלה דכיון דכתיב הכהנים בעבודה קמיתא גבי בעבודה שאחרי כן. ומיהו קשה לר"ע למה לי גז"ש דבני אהרן לעיל (שם) להכן ולבלי שרת פר בגדי כהונה. תיפוק ליה מדכתיב הכהנים בעינן בגדי כהונה כדאמרינן הכא דהוו להו זרים בלא בגדי כהונה. ר"ל דכי תיפוקא ליה גז"ש משום כהן כשר הוא דאיצטריך. ואם תאמר מאחר דאיצטריך גז"ש משום כהן כשר, למה לי קרא דהכא דיתיה (להכן כהונה) [להם כהונה לחוקת] עולם לומר דהוי לרע"ש דמתה. ר"ל דתמנ"ש לא הוי ר"ל דשאני הכא דהתי ומנינו דעבד דיעבד כמו בקבלה דלא דוקא דהא דיון דלא מעכבא כפרה לא שייך בה חילול עבודה אלא לומר לא שייך עבוד: **אבל** ייתור אימא לא. ות"ל ועבד נמי כהן גדול שלבש בגדי [כהן] הדיוט אמאי לא מסי מי מהתם הוי אמינא דמחוסר בגדים בגמרי אבל כי לבש בגדי הדיוט לא, כדמסיק הכא, ור"ל דלא מצינו למימר הכי דהא קרא דלעיל דיתבגדת איתם אבנט אהרן וכניו והיתה [להם] כהונה [לחוקת] עולם משמע דגם ולישתוק מלבדיל כין הקדש ובין החול, ור"ל דלמסקנא ניחא שפיר. ע"כ:

אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא. פ"ה כגון נתינת אם דמנחה בעלמא פי'. אבל לא רצה לפרש משום דלכל עיקר נתינת אם אינו אלא הוא לצורך הקטרה (והקטרה) [והקטרה] לא מעכבא, משום דאינה הקטרת קומץ המעכבא שמתיר המנחה. ואי"ת מ"מ ליתוק מקרא דבגדיהם עליהם דכיון דחזינן בלא מעכבא כ"ש מעכבא, וי"ל דאי לאו דבגדיהם דדרשינן מינה דכי אין בגדיהן עליהן הוו להו זרים לא הוי דלשון הכא מהכהן הכהן בביהונו לענין בגדים דבלא בגדים הוו שפיר בביהונו, להכי איצטריך והיתה פי' דבגדיהן עליהם לענייני בעלמא דבכל מקום דכתיב כהן דרשינן בביהונו בפ"ש. מיהו קשה לפוי בפ"ק (דף יג.) מאמר איצטריך והקרינו הכהנים בני קהלה לומר (בביהונו) [בכהן ובכלי] שרת, תיפוק ליה מאין בגדיהן עליהם כדדרשינן הכא דהוו להו זרים, ור"ל דאי הוי כתיב בני אהרן ולא הכהנים הוי"ל דלא קפיד קרא אהכהנים בביהונו והא דאמר הכא הוה להו זרים הוי"ל ה"מ דמקום שכתוב בהן דמשמע שהקפיד בביהונן, והילכך איצטריך לומר כהן בביהונו. ות"ש מ"ש מאי פריך הכא הא מהתם נפקא (ולהכה) ליה בגמרת אם לומר דאם לא הוי בגמרת אם הכהנים, ליתני כדפי', וי"ל דשאני הכא דהאי ומנינו כי

אבל עבודה דלא מעכבא כפרה לא. ות"ש דאם אבל עבודה כו' ולא חלק בין עבודה שיש בה מיתה לעבודה שאין בה מיתה. הגהת הר"ש ז"ל, ות"ש ולמנוח הא קרא דבגדיהם עליהם

הגהות הב"ח

(א) גמ' מנין שלא נחלוק בין מחוסר: (ב) רש"י ד"ה חוקה וכו' להם חק עולם: (ג) ד"ה אבל עבודה וכו' והיתה להם כהונה לחוקת עולם: (ד) ד"ה הני מילי וכו' דאידבר וכו' שתויי יין ממחוסר בגדים: (ה) ד"ה אלא ולהבדיל בין הקודש ובין החול למה: (ו) ד"ה לא וכו' בפירקיה:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל מולהבדיל (ש"ס). וכל"ל בכ"י: ב) התיקום ליה כל"ל (ש"ס). וכ"כ הני מילי מקמי תתיקו ליה ג"ש: ג) הכהן הכהן בביהונו (ש"ס כ"י): ד) כל"ל ויסף שתי כתנות. וכ"ה בתוספתא דמנחות: ה) תינח מכת נמתק (ש"ס). ותוספתא שם הגיעה על גבי: ו) ואינו (ברייתא): ז) ל"ל דבל (ראש"ס): ח) רחוץ (כ"י): ט) שתויי יין ממחוסר בגדים כל"ל (ש"ס וגליון). וכ"ה בכ"י: י) ל"ל כי נקטיה (ראש"ס): יא) ל"ל נחלק (ש"ס): יב) ל"ל עבודה (כ"י): יג) איצטריך האי הכהן (ש"ס): יד) ל"ל להתיא (ש"ס): טו) ל"ל מעבבת (רע"ב): טז) ל"ל אי: יז) ולא תיבעי האי. דהתוא דהכא כו' כל"ל (צ"ק). ס"ל ולא תיבעי ההוא קרא דדריתה להם כהונה דהכא כו' (גליון): יח) אבני אהרן (כ"י): יט) לכתורה ל"ל כשרה. אבל בכתה"ע וד"ש כלפניו: כ) אחד מן הבגדים (כ"י. וכן בגמ' כ"ל ל' חיסר אחד יתר אחד: כא) ל"ל דאין (ש"ס): כב) מכלן עד קס"ל היא הגה"ה (צ"ק): כג) הגה אפי' למ"ד (צ"ק): כד) מינה אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם אצטרך כו' כל"ל (צ"ק. גליון): כה) שמעינן נמי מיתה מדאיקרי זר. מיהו לא כתיב ולעולם כו' כל"ל (צ"ק ועש"ב. ועי' ת"ש שמעינן במיתה מדאיקרי זר מ"מ מכנסים לא כתיב כו'. ועש"כ: כו) ל"ל מתנה (ש"ס): כז) ובירושלמי בפ"ק דיומא דרש לה מקרא ומסתברא כו'. עפ"י תוס' יומא יב ע"ב. ש"ס. וצ"ק: כח) בירושלמי ובתוספתא (ע"פ תוס' שם ושע"ת): כט) ל"ל ואיל. תינח ושעיר נמתק (ראש"ס): ל) ל"ל שקרבין (גליון ובתוס' שם): לא) שהוסר (ש"ס ובתוס' שם): לב) מן הכהונה גדולה. כן נוסף בגליון עה"ת, שם:

ליקוטים

ת"ל חוקה חוקה. כל מקום שנאמר חוקה אינו אלא לעכב והכי איתא במנחות (ל"ט א). ואי קשיא לך הא דאמרינן בשחיטת קדשים שלא רחץ ידים ורגלים מנלן יליף חוקה חוקה מכהוסר בגדים, והתם עיכובא היא אלמא כל חוקה אינו לעכב, ותיה ד"ל אומר דכל היכא דאמרינן חוקה לעכב, מג"ש דמחוסר בגדים נפקא לן כי התם. ולא דאיק, חדא דדאיתמר התם (ביבמות) אמר רב כל מקום שנאמר תורה וחוקה אינן אלא לעכב וקס"ד תורה וחוקה תרוויהו ואסיקנא אפי' תורה בלא חוקה וחוקה בלא תורה, ואי מג"ש היכי קס"ד למימר הכי, אלא ודאי מגופיה משמע, וכי אסיקנא אפי' חוקה בלא תורה כו' נמי הוא. ועוד דאי מג"ש היכי דרשינן ק"ו, וכי אתי ק"ו ומבטל ג"ש. ושמעתי שכך פירושה של אותה שמועה שבזבחים כגון שמחלל עבודה נימא דכשרין אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה דחוקה עיכובא להכי מהניא לן. ופריק גמר מחוסר בגדים והתם כתיב בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם לא שפיר עבד דמתוסר בגדים לא שפיר עבד דלא נעוס בגדי כהונה. ות"ש מ"ש דמתוסר בגדים לא שפיר עבד דלא נעוס בגדי כהונה. ומ"ש דלא נעוס בגדי כהונה. ומ"ש דלא נעוס בגדי כהונה. ומ"ש